

EXPUNERE DE MOTIVE

Schimbările profunde în evoluția mediului de securitate actual fac ca sarcinile adresate Armatei României să fie din ce în ce mai complexe și diversificate, manifestându-se într-un spectru larg, de la operațiile de stabilitate, specifice managementului crizelor până la conflicte armate de mare intensitate. Acest lucru determină necesitatea unei adaptări permanente a organismului militar la cerințele de securitate prezente și viitoare. Armata României trebuie să se modernizeze și să dispună de o structură de forțe flexibilă, dislocabilă, sustenabilă, capabilă să îndeplinească întreaga gamă de misiuni. Procesul de transformare pe care îl parcurge instituția militară, trebuie să se desfășoare coerent și predictibil, în consens cu interesele naționale și angajamentele internaționale asumate de statul român.

Planificarea și programarea resurselor financiare pentru apărare se realizează în concordanță cu obiectivele generale ale Ministerului Apărării Naționale și cu prioritățile definite în baza prevederilor Strategiei naționale de apărare, a liniilor directoare ale politicii de apărare stabilite prin Programul de guvernare și în conformitate cu prevederile Conceptului strategic al NATO și a Directivei ministeriale NATO, finanțate pe bază de programe constituind baza procesului de planificare, programare și bugetare.

Obiectul finanțării programelor majore ale Ministerului Apărării Naționale derivă chiar din definiția acestora, stabilită prin Legea nr. 473/2004 privind planificarea apărării – Art.9, alin. (1), respectiv, „... *Programe majore, care cuprind totalitatea acțiunilor și a măsurilor concrete desfășurate pentru constituirea, modernizarea, înzestrarea, instruirea, întreținerea la pace și pregătirea pentru situații de criză și război a unităților militare, asigurarea condițiilor optime de viață pentru personal, asigurarea sprijinului logistic și a rezervelor pentru mobilizare și război, crearea și întreținerea infrastructurii pentru acțiuni militare în cadrul apărării comune a NATO, participarea la acțiuni de cooperare internațională cu alte state, precum și resursele necesare anual pentru realizarea acestora*”. O altă lege incidentă pe domeniul resurselor de apărare este Legea nr. 42/2004 privind participarea forțelor armate la misiuni în afara teritoriului statului român, act normativ care reglementează condițiile în care forțele armate ale României participă la misiuni în afara teritoriului statului român, inclusiv aspectele financiare aferente participării (Art. 19, alin. (1) „*Fondurile necesare participării forțelor armate la misiuni în afara teritoriului statului român se asigură de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Apărării Naționale*”).

Îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de membru NATO și UE presupune continuarea unor reforme în domeniul resurselor de apărare și modificarea cadrului legislativ, astfel încât să corespundă noilor realități instituționale, mediului de securitate intern și internațional, precum și experienței dobândite în teatrele de operații. Reformele vor viza eficientizarea procesului de planificare a apărării, concentrat asupra dezvoltării de capacități pe termen mediu și lung, în scopul asigurării coerenței tuturor disciplinelor de planificare a apărării

și coordonarea acestora în mod unitar, având la bază documentul „Linii generale pentru procesul de planificare a apărării în NATO” (Outline model for NATO defence planning process) prezentat șefilor de state și guverne din țările membre NATO în cadrul Summit-ului de la Strasbourg – Kehl, aprilie 2009.

Amplul proces de transformare, parcurs până în prezent de Ministerul Apărării Naționale, s-a efectuat în condițiile alocării unor resurse limitate, fiind afectată în special susținerea înzestrării Armatei României, cu impact negativ în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor asumate față de Alianța Nord-Atlantică, Uniunea Europeană și în cadrul altor angajamente internaționale. Acest lucru a generat perturbări în procesul de planificare a apărării, materializate în numeroase modificări ale documentelor de planificare, transferuri repetate ale fondurilor de la un program de înzestrare la altul și chiar amânarea unora dintre acestea, precum și multiple reevaluări ale priorităților. Una dintre consecințele negative este faptul că nu s-a reușit asigurarea corespunzătoare a capacității operaționale a forțelor dislocabile și a nivelului protecției și securității trupelor dislocate în teatrele de operații.

Privind starea actuală a înzestrării Armatei României, din punct de vedere al duratei de viață, peste 85% din echipamentele aflate în dotarea armatei au resursa depășită.

Majoritatea tipurilor de tehnică din înzestrare sunt realizate după tehnologia anilor '70, sunt uzate fizic și moral, mari consumatoare de carburanți – lubrifianți, iar piesele de schimb pentru mentenanță nu se mai găsesc în procesele de fabricație ale societăților comerciale.

Majoritatea mijloacelor de transport și a tehnicii de luptă care au intrat în serviciu în perioada 1981-1989 sunt de fabricație românească. Întrucât din lipsă de comenzi furnizorul a încetat fabricația acestor produse suportul logistic se asigură cu mare greutate.

Probleme critice privind înzestrarea se regăsesc la toate categoriile de forțe. Foarte multe sisteme sunt depășite din punct de vedere tehnic și fizic, moral și tehnologic, sunt mari consumatoare de resurse și nu mai pot fi modernizate.

Analiza comparativă a misiunilor prezente și de perspectivă ce revin structurilor din subordinea categoriilor de forțe ale armatei, determinate de participarea lor la acțiuni militare, a cerințelor operaționale generale ale înzestrării, precum și a stării actuale a armamentului, tehnicii de luptă, echipamentelor și materialelor cu destinație militară, evidențiază discrepanțele existente între posibilitățile și performanțele tehnicii de înzestrare și nevoile reale ale forțelor, situație care impune urgentarea îmbunătățirii de ansamblu a dotării acestora.

Analiza repartizării fondurilor alocate în perioada 2005-2008, luând în considerare clasificarea NATO a cheltuielilor, relevă faptul că, deși efectivele ministerului au scăzut, ponderea cheltuielilor cu personalul în structura bugetului a crescut, situație datorată în principal scăderii cuantumului resurselor alocate. Comparativ cu recomandarea NATO de alocare a 2% din PIB pentru apărare, alocările sub acest nivel în perioada 2006-2009 (1,84% în 2006, 1,57% în 2007, 1,50% în 2008, 1,31% în 2009) au determinat acumularea unui deficit de resurse de cca. 2,3 miliarde Euro (prețuri constante 2009), suma crescând la cca. 4,2

miliarde Euro (prețuri constante 2009) dacă ne raportăm la 2,38% din PIB (angajat în perioada de preaderare NATO).

În spiritul prevederilor Legii planificării apărării, resursele alocate prin procesul bugetar anual au ca scop constituirea unor capacități, aducerea sau menținerea acestora la nivelul standardelor precum și asigurarea funcționalităților de bază ale instituției. Prin urmare, dislocarea și susținerea forțelor în teatrele de operații ar trebui să fie acoperită prin alocarea de resurse suplimentare față de cele mai sus nominalizate. În caz contrar, pe termen lung, resursele necesare pentru menținerea standardelor (asigurarea operării și mentenanței sistemelor din dotare și mai ales înlocuirea acestora acolo unde este cazul) devin insuficiente, creându-se o situație de amânare, prin rostogolire în timp, a nivelului acoperirii. În spiritul prevederilor Legii planificării apărării, resursele alocate prin procesul bugetar anual au ca scop constituirea unor capacități, aducerea sau menținerea acestora la nivelul standardelor precum și asigurarea funcționalităților de baza ale instituției.

Bugetul apărării pe anul 2009, rectificat în luna aprilie, prevede alocarea pentru Ministrul Apărării Naționale de credite bugetare în procent de 1,31% din PIB.

România nu se află în situația unor țări membre NATO și UE care au redus cheltuielile de apărare sub 2% din PIB, ca urmare a descreșterii amenințărilor la adresa securității lor și care, la momentul adoptării acestei decizii, beneficiau deja de capacități de apărare substanțiale. România este în faza crucială a generării acestor capacități, care ar aduce importante dividende politice și strategice.

Modernizarea capacităților presupune resurse bugetare semnificative în decursul perioadei viitoare. Nealocarea acestora va împiedica, pe de o parte, realizarea obiectivelor întârziate (eliminarea limitelor constatate în afirmarea capacităților angajate în ciclul de planificare 2006-2016), iar pe de altă parte, evitarea amânării unor programe de înzestrare necesare dotării capacităților angajate prin procesul de planificare aliat în cadrul ciclului de planificare 2008-2018. Orice amânare va avea consecințe serioase asupra angajamentelor asumate de România.

Prezenta propunere legislativă are în vedere continuarea cu succes a procesului de transformare a Armatei României, prin care se urmărește crearea unei armate moderne, deplin profesionalizate, dimensionată și înzestrată corespunzător, cu forțe expediționare mobile și multifuncționale, rapid dislocabile, flexibile și eficiente capabile să asigure credibilitatea apărării teritoriului național, îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul apărării colective și participarea la misiuni internaționale, în conformitate cu prioritățile și cerințele politicii externe și de securitate și presupune alocarea anuală MApN, în anii următori, a unui procent de minim 2% din PIB și până la 2,38% din PIB pentru proiecte concrete. Acest nivel al alocărilor va face posibilă recuperarea întâzierilor din ciclul de planificare anterior, precum și angajarea programelor de achiziții de importanță strategică, într-o abordare succesivă, respectiv a altor programe de înzestrare, considerate prioritare și care vin în sprijinul îndeplinirii angajamentelor asumate în cadrul NATO și UE, pe baza priorităților stabilite la nivelul apărării naționale.

Inițiatori,

Doru - Claudiu Frunzuliță, deputat P.S.D.

ION MOCIOALCĂ, DEPUTAT PSD

MARIAN - FLORIAN SANIUTA, DEPUTAT PSD

George Scutaru, deputat PNL

POP GEORGIAN, deputat PSD

TILVĂR ANGEL, deputat PSD

EUGEN BEJIDARU - deputat PSD

ANA GHEORGHE, deputat PSD

VERESTOY ANICA - SENATOR UDMR

GYERKÓ LÁSZLÓ - SENATOR UDMR

VANCEA SERBAN - SENATOR PSD

MOGA NICOLAE - SENATOR PSD

ROȘU MILESCA, deputat PSD

Steu Cu, deputat PSD